

FeNt Memòria DeL 2006

Dediquem aquest número monogràfic a donar-vos informació del que ha estat un any de feina a la Casa d'Acollida de Lligam.

El primer de tot agrair el suport d'entitats, institucions i professionals i molt especialment la col.laboració de voluntàries, socis i sòcies que feu possible la nostra tasca dia a dia. Gràcies a tots i totes.

Si és que hi ha una cosa a destacar aquest any 2006 és l'alta ocupació de la Casa d'Acollida. Molts dies el recurs ha estat amb totes les places ocupades i la majoria de mesos la Casa ha estat pràcticament plena. Això vol dir possiblement que la feina que fem és necessària i també reconeguda, doncs són moltes les demandes rebudes des de diferents entitats.

S'han mantingut els tres programes de la Casa d'Acollida:

- **Programa de violència de gènere:** Per dones que han hagut de sortir de casa seva per problemes de maltractaments: de la parella, d'un fill.... L'objectiu és oferir un espai de seguretat i confiança, així com ajudar a la dona a clarificar-se i recuperar-se.
- **Programa de Risc Social:** Per atendre casos de dones que es troben en una situació d'exclusió o risc d'exclusió per manca de recursos, habitatge.... El que es pretén és donar una atenció socioeducativa, aconseguir l'autonomia necessària i la posterior inserció. Es treballa molt l'objectiu de l'adquisició d'hàbits personals i habilitats socials i en molts casos també tot el relacionat amb l'embaràs i la cura dels fills. També es treballa molt l'objectiu d'integració en la vida social, cultural, laboral..

- **Programa de presó:** Orientat a dones que estan en centres penitenciaris o que es troben en llibertat provisional, condicional o definitiva o fins i tot que els ha estat permès el compliment d'una condemna o una mesura judicial a la Casa com a centre educatiu especialitzat. L'objectiu és treballar els aspectes necessaris de cara a la seva inserció en el medi comunitari.

Podem dir que els programes de violència de gènere i de presó es mantenen i que es va consolidant una atenció més continuada del programa de Risc Social, de cara a intentar equilibrar en nombre de places els tres programes.

Durant el 2006 s'han atès un total de 76 casos a la Casa d'Acollida. En nombre de persones els casos es tradueixen en un total de 101 persones.

El 25% dels casos atesos han estat mares amb fills/es, la majoria d'elles amb un o dos fills/es. Tres casos han estat dones embarassades.

2006

76 DONES

25 NENS

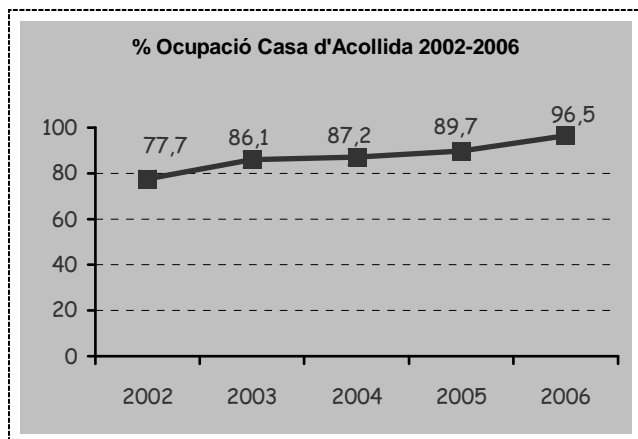
96,5% D'OCCUPACIÓ

Per programes:

- Des del *programa de violència de gènere* s'han atès el 52,6% dels casos i el 56,4% de les persones, concretament: 40 dones i 17 nens/es.
- Des del *de Risc Social* s'han atès el 9,2% dels casos i el 14,9% de les persones: 7 dones i 8 nens/es.
- Des del *programa de presó* s'han atès el 38,2% dels casos i el 28,7% de les persones, és a dir, 29 dones.

Representa un número de persones una mica per sobre de l'any passat, en que es van atendre 110 persones. La diferència major s'ha donat en el programa de violència de gènere. S'han atès menys casos en aquest programa però les estades de les dones han sigut en general més llargues.

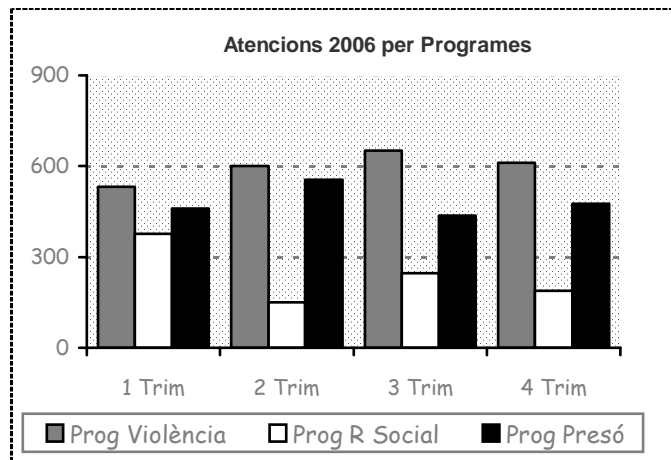
El perfil de dona atesa al programa de violència ha canviat. De fet, el que nosaltres anomenaven "*programa d'emergències*" ara definitivament passa a ser "*programa de violència de gènere*". Volem dir amb això que fins ara les dones venien al recurs per fer una estada només d'emergència i ara en canvi les estades són més llargues i es treballen objectius més amplis.

Però el que interessa més és veure que les atencions donades s'han incrementat i que la Casa ha viscut l'ocupació major dels últims cinc anys.

Aquest any 2006 s'han realitzat un total de 5.286 atencions. Això representa un 96,5% d'ocupació global. Dit d'una altra manera, de les 15 places que té la casa, aquest any cada dia s'han ocupat més o menys unes 14,5 places.

En comparació amb els últims anys, podem dir que les atencions no han deixat de pujar, que es manté una ocupació alta i que aquest any s'han fet més atencions que mai.

Per programes:

- ✓ Des del *programa de Violència de Gènere* s'han realitzat el 45,3% del total d'atencions. Vol dir que de les 15 places que té la casa, aquest programa ha ocupat més d'una tercera part: més o menys unes 6,5 places diàries.
- ✓ Des del *programa de Risc Social* s'han realitzat el 18,20% del total d'atencions de la Casa i vol dir que aquest programa ha ocupat unes 2,6 places diàries.
- ✓ Des del *programa de Presó* s'han fet el 36,5% del total d'atencions. Això és com dir que cada dia a la Casa d'Acollida han hagut una mitjana de 5,3 persones de presó, que és una mica l'objectiu que ens plantejàvem a l'inici de l'any.

Per nacionalitats, encara que estan molt igualades, continua la dinàmica dels últims anys i predominen les dones estrangeres.

El 48,7% dels casos atesos han estat dones de nacionalitat espanyola. D'aquestes un 54% són catalanes.

El 51,3% dels casos han estat dones estrangeres, provinents de 19 països diferents. Els casos més nombrosos (54%) han estat els de dones llatinoamericanes, sobre tot brasileres, seguits per les dones marroquines.

De les dones immigrants de països no europeus, el 50% no disposava de permís de residència, encara que

la majoria d'elles (el 78%) resideixen a Espanya des de fa més de dos anys.

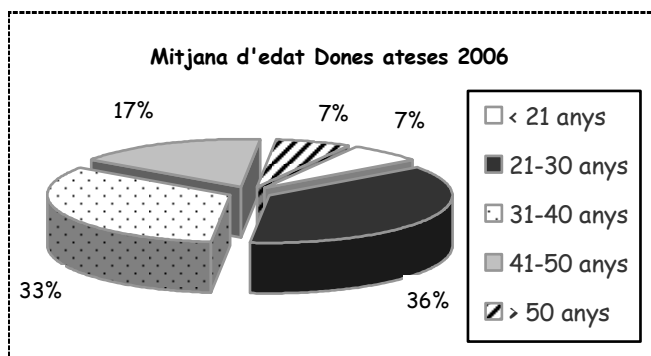
En el programa de violència de gènere predominen les estrangeres i en el de presó predominen les dones espanyoles.

Pel que fa a l'edat de les dones la mitjana ha estat aquest any semblant a altres anys i és d'uns 34 anys, encara que el grup més nombrós ha estat el de dones d'entre 21 i 30 anys.

Les dones més joves ateses tenen 19 anys i la més gran 78.

El programa de Risc Social és el que té una mitjana d'edat més jove (28 anys), mentre que la resta de programes mantenen una mitjana d'edat molt semblant a la general: entre 34 i 35 anys.

Respecte les edats dels nens/es, el grup més nombrós ha estat el de menors de 2 anys.

Per sort el projecte no és estàtic sinó obert i dinàmic. Llàstima que sovint, amb tanta feina d'atenció a les dones, no podem dedicar tot el temps que voldríem per pensar sobre el que fem i repensar el que hauríem de fer. Reflexionar sobre el que ens diu la realitat i posar en comú iniciatives, ocurrències, novetats...

Analitzem el que ens sembla que són les realitats que ens parlen aquest any:

El nivell de formació de les dones ha baixat de manera considerable. El 30% de les dones no tenen estudis o no han acabat el graduat escolar. Un 63% de les dones ateses aquest any no tenen un nivell similar al que seria ara l'ensenyament obligatori.

Això ens fa pensar que s'han de incrementar els esforços orientats a la formació de les dones, doncs a un ni-

vell de formació més baix es correspon una feina menys qualificada, pitjor pagada, més dependència...

Aquest nivell cultural i formatiu és especialment baix al programa de presó, en el que es donen els percentatges més alts de dones sense estudis o amb la primària només (38%), mentre que al programa de violència es donen la majoria de casos amb estudis universitaris.

Pel que fa a la **situació econòmica i laboral**, només el 62% de les dones disposen d'algun ingrés. La majoria d'elles (55%) tenen ingressos provinents d'una feina. La resta cobra prestació d'atur (4%) o alguna pensió o renda mínima (23%), o rebren alguna beca per cursos de formació o per col.laborar en tallers de presó (18%). Es constata que la majoria de les feines de les dones (65%) són sense contracte i en activitats d'hosteleria, ajudant de cuina, neteja, confecció i cura de gent gran, majoritàriament.

En tots els casos, la mitjana d'ingressos per sou o per pagues és d'uns 550€. Això vol dir que es fa difícil pensar en autonomia real de les dones, donats els preus actuals dels habitatges i les despeses habituals d'una dona amb fills, per exemple.

Per programes, curiosament el de presó és el que té un percentatge més alt de dones treballant (69%), mentre que les dones del programa de violència són les que tenen els ingressos més alts: uns 620€.

El 34% del total de les dones ateses aquest any tenen **antecedents de consum de drogues**, principalment alcohol, cocaïna, pastilles i cannabis. La meitat de les dones amb problemes de drogues o antecedents de consum reben algun tipus de seguiment des d'un CAS o un servei especialitzat en toxicomanies i el 27% d'elles segueixen un tractament amb metadona.

Per programes, sens cap dubte, el programa de presó és el que dona els percentatges més alts en problemàtica de toxicomanies (65%).

Pel que fa a **la salut**: en el 36% dels casos atesos aquest any hi ha algun problema de salut: Hepatitis, VIH, epilèpsia, parkinson, lupus, càncer de pit, diabetis... En quatre casos hi ha reconegut un grau de disminució, dos d'ells superiors al 60%.

Per programes el programa on més problemàtica de salut es dona és el de presó. En la meitat de les dones d'aquest programa es dona algun problema de salut.

Més concretament, fent referència a la **salut mental** de les dones, hem de dir que encara que un 33% estan diagnosticades d'algun problema d'aquest tipus i la majoria d'elles pren medicació, només una tercera part d'elles tenen habitualment un seguiment d'especialistes. Quan diem "habitualment" volem dir per exemple una visita al mes ni que sigui.

En aquestes circumstàncies nosaltres, com educadores, podem fer un treball de contenció però que és clarament insuficient, donades les circumstàncies de aquestes dones: angoixa, trencament amb la parella, depressió.... que farien necessària una atenció de professionals de la salut mental.

Tota aquesta problemàtica relacionada amb la salut mental ens preocupa especialment, doncs veient que va creixent i que potser haurem d'estar més preparades i formades de cara al futur.

Respecte a la **sortida de la Casa d'Acollida**, el 25% dels casos segueixen encara al recurs actualment. De la resta, aquest any un 42% han finalitzat la intervenció prevista: han tornat al seu país, han anat a un altre recurs, han llogat una habitació o han tornat al seu pis llogat un cop no hi ha hagut perill per elles. Destacar que només dos casos han pogut anar de manera independent a viure a un pis llogat, la resta que ha anat a un pis ha estat un pis compartit o una habitació rellogada.

Això ens fa pensar que es fa cada cop més necessari abordar el problema de l'habitatge i que hem de ser creatius i mirar de posar en marxa projectes de continuïtat amb el projecte de la casa que possibilitin a les dones una sortida. Igualment veiem que es fa necessària una intervenció de les administracions públiques, de cara a donar suport a les dones a l'hora de buscar vivenda: vivendes d'integració temporal, ajudes a l'habitatge...

Aquets any, ens crida l'atenció que el 40% dels casos han estat baixes voluntàries. La majoria d'aquestes baixes s'han donat en el programa de Violència. Només

una quarta part d'aquestes, que sapiguem, han tornat amb la parella maltractadora. La resta ha anat a viure a una habitació un cop han trobat feina o a algun pis compartit amb algun familiar o amic.

Pensem que moltes d'aquestes baixes han estat produïdes pel fet de que les estades s'han anat prolongant en el temps sense un pla clar. Fins ara les dones, per exemple, quan venien derivades d'emergència per violència, a la setmana d'estar vivint a la Casa, s'els havia fet un mínim plantejament de futur: tornar a Casa amb seguretat, anar a una altra Casa d'Acollida... i no només d'on anar sinó també de què fer: buscar una feina, formar-se... però darrerament es triga més d'un mes en fer aquesta previsió conjuntament amb les treballadores socials.

Massa sovint els serveis socials es troben colapsats i l'atenció social i psicològica que ofereixen a les dones no són suficients per garantir un seguiment continuat i un reforç necessari per que la dona pugui continuar un bon procés.

Fer referència també a les **demandes de places** que no han pogut ser ateses. Aquest any han estat 101 les demandes, que representen un total de 179 places demanades. En la meitat dels casos es tractava de dones soles i en l'altra meitat de mares amb fills/es i dones embarassades. El motiu pel qual no s'han portat a terme la demanda ha estat principalment la manca de places en el moment de la demanda (64%), donat l'alt índex d'ocupació de tot l'any.

Per últim, comentar **d'on han vingut derivats els casos**. Com altres anys, l'Ajuntament de Barcelona segueix sent el que més casos ha derivat. El 55,3% dels casos atesos han estat derivats per algun servei municipal de Barcelona: EAD, SIS; Serveis Socials de Districtes i SAIER.

Després, és el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, des dels diferents centres penitenciaris i serveis, el segon en nombre de derivacions (38%).

D'altres ajuntaments que no siguin el de Barcelona només s'han atès cinc casos, tots ells derivats des de l'Ajuntament de L'Hospitalet de Llobregat.